

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SVMMO PON=||TIFICE,|| QVINQVE LIRBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. Obiectiones Illyrici diluit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53860)

Rhegino Abbas lib. 2. Chronici, Rex, inquit, Otho Romæ fauorabiliter susceptus acclamatione totius Rom. populi & Cleri, ab Apostolico Ioanne Imperator & Augustus vocatur, & ordinatur.

Luithprandus Diaconus Ticinensis, qui tempore ipsius Othonis floruit, lib. 6. de rebus per Europam gestis cap. 6. Romam, inquit, veniens (Otho I.) miro ornatu, miroque apparatu susceptus, ab eodem summo Pontifice, & vniuersali Papa Ioanne vnctionem suscepit Imperij.

CAPVT IV.

Obiectiones Illyrici diluit.

VIDEAMVS nunc quid pro sententia sua Illyricus adferat, quanquam valde suspicor fore vt mendacia potius, quam argumenta nobis refellenda sint.

Sic igitur incipit pag. 64. *Indicatum est, quo modo Imperij possessio, & dignitas peruenerit à Græcis ad Carolum Francum, aut Germanum.*] & infra: *Porrò quomodo à Francis, ad reliquos Germanos peruenerit, nunc indicandum est. nam hic quoq; Papa adultores, & ubiq; mendacis omnia conspurcāt, ac corrumpunt.*] Videlicet Illyrico magna religio est mentiri, idcirco confidenter alios mendacij reprehendit. sed quàm verè id faciat, testantur quæ supra diximus, & quæ continuo Illyricus ipse subiungit. sic enim pergit: *Dicūt enim illi, quòd deficiente virtute stirpis Carolinæ, Cardinales scripserint ad Othonem I. eumq; creauerint Imperatorem. quod tamen nullis certis documentis probare possunt.*] At non hoc dicūt scriptores, qui sunt alicuius nominis apud Catholicos, quos tu falsò Papæ adultores vocas. pleriq; enim Othonem I. à Romano Pontifice Ioanne XII. Imperatorem creatum esse tradunt, non à Cardinalibus. testimonia paulò antè citata sunt. atque vt verum fatear, nullum omnino auctorem me legisse memini, qui à Cardinalibus Imperium Othoni delatum scripserit. Scripserunt quidem Cardinales duo ad Othonem Imperatorem quædam aduersus Ioannem Pontificem; sed posteaquam idem Otho ab eodem Ioanne Imperator

d d d d 4 fuerat

fuerat appellatus, & coronatus, vt Illyricus ipse testatur in historia Magdeburgensi Centur. 10. cap. 10. col. 535. Itaque licet illæ Cardinalium nihil omnino ad rem præsentem faciant. Pergit Illyricus: *Vera autem historia illius translationis existat prolixè apud Nauclerum, & Cuspinianum, ex qua narratione liquidò patet, non potestate aut voluntate Papæ factam esse.* Id verò iam impudens est mendacium. Cuspinianus enim (vt paulò antè citauimus) in vita Othonis ita loquitur: Imperium à iusta sobole agnationeq; Caroli Magni ablatum, primus hic Otho iustus princeps, vir belli pacisque insignis, recuperauit, PONTIFICIS MAXIMI AVCTORITATE.

Quid hinc dicis Illyrice? liquidòne patet ex his verbis, Imperium translatum ad Germanos sine Pontificis voluntate & potestate, an te potius egregiè esse mentitum? Porro Nauclerus etsi zelo patriæ (vt ipse fatetur) conatur asserere Heinricum patrem Othonis Imperatorem, vel certè Regem Romanorum fuisse; non tamen sine voluntate Romani Pontificis fuisse docet (vt Illyricus noster mentitur) quin potius sententiam suam Nauclerus ex decretis Pontificum adstruere conatur. nimirum profert Cap. Venerabilem, de electione. & Clementinam, Romani Principes, de iureiurando; vbi legitur Imperium Romanum auctoritate Sedis Apostolicæ translatum à Græcis ad Germanos in persona Caroli Magni, ex quibus decretis Nauclerus colligit; Heinricum, & eius prædecessores Chunradum, & Ludouicum, Imperatores fuisse, qui Romani Pontifices, qui Imperium transtulerunt, apud Germanos, non apud Gallos, aut Italos illud esse voluerunt.

Sed hæc eius argumentatio, nec apud Illyricum, nec apud nos vllius momenti est. neque enim Illyricus admittit, Pontificis auctoritate ad Germanos Imperium esse translatum; licet pro sua constantia Nauclerum, qui illud docet, passim pro se testè adducat. nos autè fatemur quidem, vel potius asserimus & defendimus, translationem Imperij auctore Pontifice factam esse: non tamen inde rectè posse colligi arbitramur, Ludouicum, Chunradum, & Heinricum, qui corona Imperij caruere, Imperatores Romanorum fuisse, nisi fortè designatos; quemadmodum olim Cæsares dicebantur qui Augusti futuri erant, licet nõdum essent re ipsa. siquidem illi ipsi textus quos
Naucler

Naclerus citat, apertè docent, Germaniæ Principes potestatem habere eligendi Regem, in Imperatorem postmodum à Pontifice promouendum. quare tres illi, qui à Principibus electi ad regnum, non autem à Pontifice ad Imperium promoti fuère: Reges dumtaxat, non Imperatores, secundùm ea capitula dici possunt.

Addit postea Naclerus, Heinricum patrem Othonis ideo verum Imperatorem habendum, quòd à summo Pontifice Imperator habitus videatur, cum exstet apud Gratianum dist. 63. constitutio primi Heinrici, & primi Othonis cum Romanis Pontificibus. Sed hoc totum vt aduersus Illyricum mirificè pugnat, ita nobis parum omnino nocet. nam etiamsi in ea constitutione nominetur primo loco Henricus, non tamen necesse est eum Henricum illum esse qui Othonem præcessit: imò verò probabilissimum est, illum esse, qui Othonem III. sequutus est. is enim verè primus Henricus Imperator fuit, & magnam cum Romanis Pontificibus amicitiam habuit. cur autem ante Othonem nominetur, causa esse videtur, quòd eius constitutio, notior & recètior esset. Adde quòd in ea constitutione nulla Imperij mentio fit, nec Henricus ille primus Imperator nominatur: quare ad causam nostram non facit, quis ille Henricus fuerit.

Pergit Illyricus: *Nam quod attinet ad illam scriptionem Cardinalium ad Othonem, ea fuit nihil aliud quam accusatio Joannis XII. hominis impurissimi, ac petitio, vt deposito eo, alium meliorem Episcopum, aut Papam, in eius locum sufficeret, quod etiam Orho I. strenuè effectum dedit. nam tunc, & olim per omnem vetustatem erat iuris & auctoritatis Casarea, impuros Papas castigare.* historia habetur prolixè apud *Liuthprandum Ticinensem, historicum fide dignissimum. Veritas huius sententia, & falsitas Papistica, etiam ex eo elucescit, quia si verè de creatione noui Imperatoris actum fuisset, eaque (vt isti volunt) iuris ac potestatis Pontificia fuisset, non Cardinales aliquot, sed ipsemet Papa de ea scripsisset, eamque peregisset. An igitur si ex ipso Liuthprando demonstrauro, non Cardinales, sed Papam ad Othonem scripsisset, & eundem Othonem Imperatorem creasse; non continuò fabula illa de Cardinalium literis, & querimonia euanesceat; & luce*

clarius apparebit, veram esse sententiam nostram, Illyrico teste, & ipsum eundem Illyricum, qui nos ad Luithprandum remisit, suo se gladio iugulasse? Hæc igitur sunt verba Luithprandi lib. 6. de rebus per Europam gestis cap. 6. *Ioannes summus Pontifex, & vniuersalis Papa, Legatos S. R. E. Ioannem scilicet Cardinalem Diaconum, & Aronem Scrinarium serenissimo atque piissimo tunc Regi, nunc Augusto Casari Othoni destinavit, suppliciter literis, & Regum signis orans, quatenus pro Dei amore, sanctorumque Apostolorum Petri & Pauli, quos delictorum suorum cuperet esse remissores, sequeque commissam sanctam Romanam Ecclesiam, ex illorum Berengarij & Alberti) faucibus liberaret, ac salutem & libertatem pristina restitueret.* hæc ille. Qui etiam paulò post subiungit quod supra citauimus, Othonem literis Papæ acceptis, in Italiam venisse, atque ab eodem Papa Imperialem coronam, & Augusti nomen & dignitatem accepisse. Neque verò Luithprandus solus (quanquam is etiam solus sufficeret, cum & res gestas sui temporis scripserit, & Illyrico teste historicæ fide dignissimus fuerit) sed etiam alij grauissimi scriptores, non Cardinalium, sed Pontificis Maximi literis Othonem Regem ad urbem vocatum, & ab eodem Pontifice Imperatorem creatum scribunt. Abbas Urspergensis in Chronico Romani DCCCC. LXII. Otho, inquit, rogatu Ioannis Papæ querimonia multorum de Berengario & filio proclamantium, Romam tendit; ibique Imperator ab eodem Papa factus Berengarium capit. Otho Frisingensis lib. 6. hist. cap. 21. Ioannes, inquit, Diaconus, & Azo Scrinarius ab Apostolica sede missi ad Regem (Othonem) veniunt tam de tyrannide Berengarij querimonia facientes, quam ipsum ad defensionem sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac totius Italiæ inuitantes. Capite verò sequenti describit idem auctor Othonis coronationem à Romano Pontifice factam.

Sed vt videas, Lector, non solum impudentiam, sed etiam inconstantiam & leuitatem Illyrici, legito historiam eius Ecclesiasticam, Cent. 10. cap. 10. col. 535. ibi siquidem omnia reperies, quæ nos accersitis hinc inde testimoniis confirmare nitimur. *Ipse Ioannes, inquit Illyricus, Othonem Imperatorem tum suo, tum Romanorum nomine, missis ad eum Legatis, ad Beren-*

Berengarij tyrannidem auertendam, in Italiam denuò accersit. Et infra: Imperator externo rerum statu aliquo modo in Italia pacato, Romam adit; ac praestito prius Romanis iuramento de suo erga Urbem & Ecclesiam indefesso studio, intra mentia receptus est: à Pontifice autem totoque populo honorifice excipitur, ac paulò post Imperij diademate & cum filio septem & sex annorum accepto insuper Germania Pannoniaque titulo, publico & solenni ritu, in B. Petri basilica ante altare à Ioanne ornatur. Hæc ille. Ex his igitur testimoniis, & iis quæ paulò antè citauimus de coronatione Othonis; manifestissimè colligitur, ipso etiam teste Illyrico, inde elucere veritatem sententiæ nostræ, vnde ipse falsitatem eiusdem nostræ sententiæ elucere arbitratur.

Sed enim aliud quoque mendacium in verbis Illyrici supra citatis inest, quod non est vlla ratione prætereundū. quod enim Illyricus ait, ab Othone Ioannem Pontificem se abdicare coactum; & olim, ac per omnem vetustatem iuris, & potestatis Imperatoriæ fuisse, Pontifices castigare, mendacium est impudentissimum. Siquidem omissis primis illis Pontificibus, sanctissimisque martyribus, Petro, Lino, Cleto, Clemente, & cæteris fermè ad Syluestrum vsque, quos ab Ethnicis iniquissimè casos Illyricus etiam confitetur; necnon paucis quibusdam, quos ab hæreticis Principibus fidei causa iniuste vexatos constat, quales fuere Liberius, Felix II. Ioannes, Syluerius, & Martinus; cæteri omnes vsque ad Ioannem XII. ab Imperatoribus Christianis religiosè (vt par erat) obseruati, summisque honoribus semper affecti sunt. nec poterit Illyricus vllum scriptorem testem producere, quemadmodum nec producit, aut in libro de translatione Imperij, aut in historia Magdeburgensi, qui contrarium scripserit. Quanta igitur impudentia est, affirmare per omnem vetustatem iuris Casarei fuisse castigare Pontifices, cum totius vetustatis exempla contrarium clament? Sed nec Ioannem XII. Otho deposuit, vt Illyricus iactat: neque enim id sibi arrogare ausus est pius Princeps, quod ei vel inuito Illyricus obtrudit. nam vt scribit Luithprandus lib. 6. cap. 6. & 7. & ex Luithprando Illyricus ipse Cent. 10. cap. 9. col. 434. & sequentibus. Otho Imperator cum Ioannem Pontificem multorum criminum reum fieri

fieri videret, nō ausus ipse iudicem iudicis sui se facere, Synodum Episcoporum Romæ coëgit, atque eidem Synodo causæ cognitionem permisit. Hæc enim sunt verba Othonis in Synodo apud Luithprandum: Quid super hoc sancta Synodus decernat, edicat. Quin etiam in eodem libro duas epistolas Othonis ad Ioannem Luithprandum refert, quibus Otho Imperator Ioannem Pontificem honorificè admodum appellat, neque illi imperat, sed eum rogat, vt ad Synodum veniat. hoc autem est initium epistolæ prioris:

Summo Pontifici, & vniuersali Papa Domino Ioanni Otho diuina respectu clementiæ Imperator Augustus, cum Archiepiscopis Liguria, Tuscia, Saxonie, Franciæ, in Domino salutem, Romam ob seruitium Dei venientes, dum filios vestros, Romanos scilicet Episcopos, Cardinales, Presbyteros, Diaconos, & vniuersam plebem de vestra absentia percontaremur, & quid causæ esset, quòd nos Ecclesiæ vestræ, vestrique defensores videre nolissetis: talia de vobis tamquæ obscæna protulerunt, vt si de histrionibus dicerentur, vobis verecundiam ingererent. quæ ne magnitudinem vestram omnia lateant, quadam vobis sub breuitate describimus. Et infra: Oramus itaque Paternitatem vestram obnixè, venire, atq; ex his omnibus vos purgare non dissimuletis.

Nec illud hoc loco prætermittendum est, ne ipsi quidem Concilio licuisse in summum Pontificem sententiam dicere. semper enim hæc vox omnium veterum Synodorum fuit, primam sedem (extra causam hæresis) à nemine iudicari posse, ac licet mirandum non sit, Othonem Imperatorem, qui Synodo intererat, minùs peritum fuisse rerum Ecclesiasticarum: ipsi tamen Synodo nullo modo ignosci potest. siquidem ea Synodus (vt est apud Luithprandum loco notato) non solum sine vilo exemplo antiquitatis Episcopum primæ sedis iudicare ausa est, sed etiam illius excommunicationem contempsit, eo prætextu quòd malus Episcopus nec ligare possit, nec

nec solvere, quem esse manifestum errorem, ne Illyricus quidem negaret. quare non immeritò Otho Frisingensis lib. 6. cap. 23. modestè Othonem Imperatorem, atq; eius Synodum reprehendit. sed de his satis.

Pergit hinc Illyricus, & fusè admodum, sed præter rem, ac solùm vt librum suum paulò grandiore faceret, historiam recitat electionis Chunradi & Heinrici, qui Othonem Magnum proximè præcesserunt, ex Nauclero, Cuspiniano, Vitchindo, Luithprando, Othone Frisingensi, Abbate Urspergensi, & Rheginone. ac demum non sine insigni mendacio ita concludit: *En audis plurimos fide dignissimosque historicos vno ore testari, Imperium à Francorum Regibus ad reliquos Germanos non per Papas, aut etiam de consilio aut consensu Paparum, quin potius contra eorum voluntatem, qui id suis Italis asserere conabantur, quos Italicos pseudoimperatores octo Onuphrius nominat; sed voluntaria electione, ac cessione Gallicorum Regum, & libera electione Principum translatum esse.* Sed non rectè dixi, insigni mendacio hanc Illyrici vel narrationem vel disputationem esse conclusam: non enim vnum tantùm, sed quatuor insignia mendacia hac breui sententia continentur.

I. Primùm enim ex tot historicis nullus affirmat (Cuspiniano & Nauclero omnium recentissimis exceptis) Imperium translatum à Francis ad Germanos in electione Chunradi aut Henrici, de quibus Illyricus loquitur. solùm enim scribunt illi, à Francis atque Saxonibus electos Reges Chunradum atque Henricum; de Imperij translatione nihil dicunt. nos autem contra demonstrauimus, neutrum illorum Imperatorem Romanorum fuisse, nisi fortè designatum tantùm, vt Cuspinianus & Nauclerus dicere videntur, cuius rei Lectoris cuiuslibet, modò sani, appello iudicium.

II. Deinde nullus eorum scriptorum, quos Illyricus testes producit, contra voluntatem summi Pontificis Imperium ad Saxones translatum scribit. nam cùm de Chunrado & Henrico (Regibus) scriptores notati narrant, nullam summi Pontificis mentionem faciunt, vno excepto Nauclero: cùm autem ad Othonem Imperatorem veniunt, omnes vno ore testantur, eum à summo Pontifice Ioanne XII. Imperatorem creatum & coronatum.

Quod

Quod autem Naclerus dicit, Romanos Pontifices temporibus Chunradi & Henrici, Longobardos siue Italicos Principes quosdam ad Imperium admisisse: non significauit Pontifice Chunradum & Henricum Reges electos, & Casares designatos; sed id tantum significat, cum Reges Germaniæ ad coronam Imperij, & Italiæ possessionem capiendam venire aut non possent, aut non vellent, Duces Longobardorum sibi regnum Italiæ vindicasse, & coronam Imperij à summis Pontificibus extorsisse. veruntamen promptum etiam tum fuisse Pontificem ad Germanos Principes coronandos, si ij ad urbem accedere voluissent, dubium esse non potest, cum ex Rheginone constet, à Papa Formoso, anno DCCC. XCIV. Lambertum Longobardum Italiæ Regem, & Imperatorem dictum: & deinde tamen anno DCCC. XCVI. Arnulphum Germaniæ Regem Romam venientem, summi fauore exceptum, atque ab eodem Pontifice Imperij coronatum.

III. Jam verò quod addit Illyricus, Imperatores Italicos, qui, regnantibus in Germania Ludouico, Chunrado & Henrico, in Italia imperarunt, ab Onuphrio pseudoimperatoribus nominari; ipsi Onuphrio manifestè repugnat. siquidem Onuphrius in libris de principibus Romanis honorificè modum loquitur de Imperio Vidonis, Lamberti, Ludouici Berengarij, quos & Imperatores atque Augustos passim vocat, & a Romanis Pontificibus coronatos fuisse demonstrat. In lib. verò de fastis & triumphis Romanis, Berengarij & Lamberti Regum Italiæ meminit; Vidonis, Lamberti, & Ludouici non meminit, neque vsquam in eo libro vlllos pseudoimperatoribus vocat. In libro autem de Comitibus Imperatoris grauius inuehitur in eos, qui (vt Illyricus facit) omnes Germaniæ Reges, Imperatores Romanorum appellandos censent, etiam si Imperij coronam à Romano Pontifice non acceperint.

Non possum, inquit, non vehementer mirari, & reprehendere aliquot recentiorum Germanicarum rerum scriptorum audaciam (ne dicam temeritatem) qui vndique clamant, Italos omnes, & præsertim Romanos malè agere, rem indignam facere, quòd non omnes Germaniæ Reges Imperatores appellant, neque omnium ipsorum ratio habeatur in eis numeris.

rum notis, quibus distinguuntur inter se ſi Principes qui idem nomen habent. nam volunt omnes Germania Reges, quamuis à Romanis Pontificibus inaugurati non fuerint, Imperatores & Auguſtos appellari. Hæc ille. Qui eodem in loco ex ipſorum Imperatorum diplomatibus oſtendit, Chunradum & Henricum, qui Othonem Magnum præceſſerunt, inter Imperatores habitos non fuiſſe. quid, quòd Illyricus ſi ſibi conſtare velit, Longobardos illos Imperatores nulla ratione contemnere, aut pseudoimperatores appellare poteſt? eo ſiquidem belli iure illi Imperium Italiae ſibi vindicarunt. ac Germaniæ Regibus eripuerunt, quo ipſe docet, à Carolo Magno Longobardis & Græcis quondam ereptum, atque ad Francorum regnum adiunctum fuiſſe. Huc accedit quòd Otho Magnus iam Imperator factus, in priuilegio quod Epifcopo Patauij Goſlino dedit, quodque exſtat apud Carolum Sigonium lib. 7. de regno Italiae, Berengarium Imperatorem, ac prædeceſſorem ſuum appellat. cuius Othonis iudicium meritò apud omnes, maximè apud Illyricum, magnum momentum habere debet.

Postremum, idque clariffimum in Illyrici narratione mendacium eſt, Imperium Romanum translatum eſſe à Francis ad Saxones voluntaria electione, ac ceſſione Gallicorum Regum. Id enim inprimis nullus omnino auctor ex iis quos citauit Illyricus, prodidit: deinde contrarium ex hiftoricis omnibus manifeſtè colligitur, cum ſatis conſtet inter eos qui Italiae regnum occuparunt, ac de Imperio toto eo tempore cum Berengariis, Vidone, & Lamberto contenderunt, fuiſſe Rodulphum Burgundionem Galliae Regem poſt Carolum Simplicem; nec non Ludouicum Regem Prouinciæ; item Gallum, atque Hugonem Regem Arelatenſium, & Lotharium eius filium. quocirca, vt mentitur apertiffimè Illyricus; ita verum eſt quod ſcribit Nauclerus generat. 31. poſt Arnulphum Imperatorem magnam fuiſſe inter Italos, Longobardos, Germanos, ſeu Francos Orientales, & Francos Occidentales, ſeu Gallos, de poſſeſſione Imperij concertationem.

—o—

LIBER